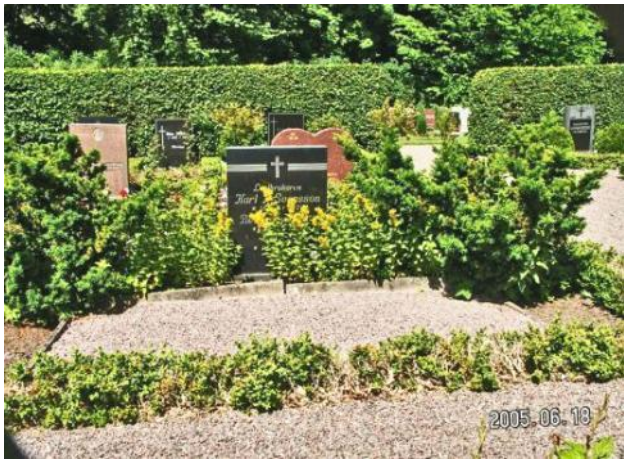

Dat 2010-09-07 Texter kompletterade 2015	Län Skåne	Kommun Ängelholm	Stift Lund	Församling Strövelstorp	Kyrkogård Ausås
Inventerare Ingvar Nilsson	Fotograf Ingvar Nilsson	Original förvaras Kyrkoarkiv	Bilder år 2005	Kvarter Södr C	Gravplats nr 41-43

Översiktsbild	Detaljbild
	

Gravvårdstyp (t.ex. stående, liggande, material)	Stående hög svart polerad sten. Ovanför inskriptionen ett graverat kors. Vid sidorna om detta tre horisontella mattbearbetade linjer.
Inskriptionstyp (t.ex. försänkt, upphöjd, metallbokstäver)	Försänkt
Omgärdning (t.ex. sten, häck, staket)	Buxbomshäckar samt en mindre stenram som avgränsar rabatten framför och vid sidorna om stenen samt vid gravplatsens yttersidor.
Ytmaterial (t.ex. sand, singel, stenplattor)	Singel
Växtmaterial (t.ex. träd, buskar)	Barrväxter på ömse sidor om stenen samt i ytter-rabatterna. Perenner framför stenen.

Inskription (/ = radbrytning)	Lantbrukaren / Karl F. Svensson / * 1886 † 1975 / Betty / * 1884 † 1960 / Botvid / * 1922 † 1981 /
Citat (/ = radbrytning) t.ex. psalm- el. bibelvers, med för aktuell tid relevant översättning	---

Porträtt / Speciella noteringar, Övrigt:

Karl o Betty Svensson var föräldrar till Kaj Svensson som har skrivit boken *Livet på landet*. I boken har författaren berättat mycket om människorna i byn Humlarp i Ausås församling, där han föddes 1915 och växte upp på 1920-1930-talet. Efter utbildning och arbete som kontrollassistent flyttade han ut från Ausås församling, gifte sig 1945 och bosatte sig i sydöstra Skåne. Så småningom avancerade han till chef för kontrollverksamheten (inom lantbruksnäringen) i hela Skåne.

Karl Svensson förde under hela sitt liv dagboksanteckningar om livet i byn och lantbruket. Kaj Svensson har samlat både sin fars och egna dagboksanteckningar i boken som trycktes strax efter Kajs död 2002. Många berättelser har nu kunnat tillfogas dokumentationen av flera gravplatser i Ausås.

På följande sidor har samlats utvalda delar ur Kajs egna anteckningar om sina föräldrar och sina två bröder Kjell och Bo (Botvid). Efter utbildning fick Kjell tjänst som kontrollassistent i Tygelsjö. I slutet av 1940-talet gifte han sig. Bo stannade kvar hemma och övertog föräldragården efter faderns död. Han är begravd på föräldrarnas gravplats.

I samband med tryckningen av *Livet på landet* har Kajs barn Ingemar och Elisabeth lämnat en minnesteckning av sin far.

Mor Betty Paulina

Mor, Betty Paulina Andersson, föddes i Ausås den 16 augusti 1886 som andra barnet i en syskonskara av sju barn. Hon gick i Humlarps gamla folkskola och hade som lärare S.P. Franke, som även var min lärare under de första åren. Efter folkskolan kom mor till Helsingborg och gick på Krooks Handelsinstitut.

Mor sitter här tillsammans med sina kamrater på skolan. Hon är tredje flickan från vänster. Efter denna utbildning hade hon anställning vid ett företag i Åstorp.

I utbildningen ingick både stenografi och maskinskrivning, vilket var en nyhet i början av 1900-talet.

Samtidigt utbildade hon sig till sömmerska och fortsatte med detta arbete till 1915. En svår uppgift att vara sömmerska vid denna tid.

Förlovning och bröllop.

Far hade nog från första tiden han kom till Humlarp haft sina ögon riktade på nabons näst äldsta dotter. Men han och mor firade säkert sin egen förlovning i början av november 1914, fast mer officiellt den 25 januari 1915.

Den 1 april 1915, dagen innan far fyllde 29 år och mor något över 30 år, firades bröllopet. Något bröllopsfoto blev nog ej taget. Det var troligtvis ovanligt i början av 1900-talet. Ett telegram från mors kusin är bevarat.

Tre pågar blev vi i familjen. Jag född den 2 aug. 1915, Kjell född den 12 juli 1917 och Bo född den 2 april 1922. Mor fick knappt någon större nytta av sin utbildning vid handelsinstitutet, men desto mer som sömmerska. Hon sydde alla våra kläder. Ofta kunde hon sy om gammalt på ett elegant sätt och var intresserad av handarbeten, även om det ej blev så mycket tid över. Några fina dukar med Hardangersömnad finns kvar som minne.

Som jordbrukarhustru fick mor deltaga i en del arbeten ute på markerna. Men det blev bara sporadiskt, men mjölkningen hade kommit på hennes lott. Mor lärde sig att mjölka på ett riktigt sätt till skillnad mot far som endast "strippmjölkade". I arbetet ingick även diskning av kannorna, som var nog så påfrestande. Både mjölkning och diskning övertog vi pågar ganska snart. Mor kunde uppoffra sig helt för oss, ibland kunde hon ta i lite hårt om det gällde någon förorätt i skolan. Det kunde slå tillbaks på oss.

Mor var mycket intresserad av blommor och skapade en fin rosenrabatt framför boningshuset. I övergångsåldern hade mor en svår period som var nog så besvärlig både för oss och mormor, moster Ester och morbror Albert. Detta rättade till sig igen, även om mor alltid kunde visa ett häftigt humör som far kunde få "åtnjuta" om t.ex. bakugnen ej var tillräckligt varm vid storbak eller om julgranen var för dålig.

Men allt överskuggande var den kärlek hon visade oss både som barn och som vuxna. Minns hur glad hon var när vi hälsade på. Det 16 aug. 1944 fyllde mor 60 år. Då var det stor fest för släkt och vänner. Mor sitter här tillsammans med Signe Andersson i Täppet. Bäckagård var den mest anlitade restaurangen i våra trakter. Stället ligger vackert beläget intill foten av Klinten. Som barn minns jag den vackra trädgårdsanläggningen med trappor upp till Klintakärringen. Det var alltid spännande att klättra dit upp.

Under somrarna i slutet av 1940-talet och början av 50-talet kunde det hända att jag var hemma i mitt föräldrahem och hjälpte till med höstarbetet medan Iris var i Torekov. Ofta inträffade detta i mitten av augusti månad när jag hade semester och mor fyllde år. När sedan Ingemar och Elisabeth kom, och vi stannade till på Humlegården när vi körde emellan Skurap och Torekov, var mor så glad att få krama om sina barnbarn.

Vi förflyttar oss nu ännu längre fram i tiden. Det är den 16 augusti 1954 när mor fyllde 70 år. Fotot med mor och blommorna har tagits inne på kontoret. Trots sina 70 år är mor fortfarande lika mörk i håret. Några år längre fram i tiden drabbades mor av hjärnblödning med förlamning i hjärnan och hon blev aldrig återställd.

När vi hälsade på hemma kunde hon känna igen oss, men hade svårt att föra samtal. Far fick rycka in och sköta sysslorna i hemmet och även hjälpa mor. Med tiden blev detta för arbetsamt när mor blev allt sämre och till slut kom hon till sjukhemmet i Åstorp, någon annan plats fanns ej.

Det var tragiskt att komma dit för att hälsa på henne och se den dåliga vård hon fick. Föreståndarinnan förklarade helt fräckt att hon ej skulle kommit dit, men mor var då redan så sjuk att det ej fanns något hopp att flytta henne. Mor dog den 15 december 1960, 76 år gammal.

Min far Karl Ferdinand Svensson

Far, Karl Svensson, föddes i Skörpinge den 3 april 1886. Hans mor var då ca 40 år och hans far endast 25 år. Efter arbete hemma på gården och lantbrukselev på Petersgård i Strövelstorp, den berömda flygaren och fallskärmschopperskan Elsa Anderssons hem, gick han på Dala lantbruksskola år 1913. Det var ej så många lantbrukaresöner som gick på skola i början av 1900-talet. Hans lärare var den legendariske lantbruksposteln Nils Larsson. Det var många kunskaper som far kunde omsätta i praktiken. Särskilt bokföringen hade han stor nytta av. Jag har redan skrivit om inköp av gården och vill nu försöka presentera far som just min far.

Far i 20-årsåldern här klädd i hög, styv krage, s.k. fadermördare. Ett personligt drag, som följde honom hela livet var hans lugn, som var hälsosamt för den övriga familjen. Han hade aldrig överdrivet brått. Ett uttryck var "rätt nu", vilket betydde "snart" om vi andra var lite hetsiga. Andra uttryck var "att gå i män" = gå vid sidan, lära sig och "i jons" = för en stund sedan.

Efter middagen brukade han lägga sig på soffan en stund och blunda till, en egenskap som jag först långt senare har lärt mig att uppskatta. Men även om far var lugn kunde han bli arg, något som ofta kunde gå ut över bångstyriga djur. Gick det ut över oss pågar var det bäst att lyda.

Far lärde sig aldrig att cykla. Skulle han till Åstorp körde han med häst, men lika ofta gick han. Han var mycket intresserad av bilar och gjorde anteckningar om vilka bilar han åkt eller vilka som varit inne på gården under de första åren. Självt köpte han aldrig bil.

Lika intresserad var han av att skriva om olika händelser i dagboken. Ofta rörde det sig om eldsvådor, som faktiskt var många under mina barnår. När vi upptäckte en rök vid horisonten kunde man räkna med att det var en gård som brann ner. Gården i Åvarp brann ner och uthusen till Brauns i Skörpinge strök med vid eldsvådor. En av de ruskigaste eldsvådorna var på Oregården när 170 djur blev innebrända. Far och jag var där och såg djuren ligga döda i sina båsplatser.

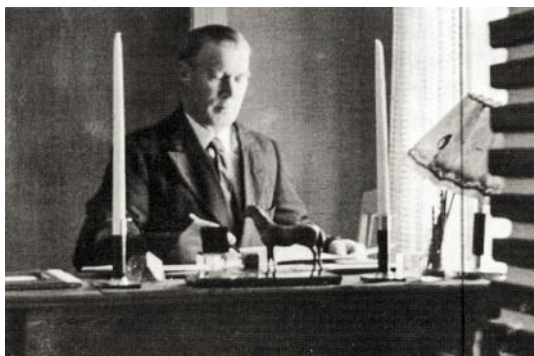
Efter en brand var det vanligt att några personer skulle gå brandvakt. Efter en eldsvåda på Heagården var det far och Erik Bengtsson som gick där en natt. Jag minns ännu hur de diskuterade om

lämplig väg att gå dit. De bestämde sig för att följa järnvägen, men vara försiktiga så ej banvakten fick syn på dem. Jag nämnde att far var lugn av naturen. Ännu mer utpräglat blev det när han om kvällarna stoppade sin pipa och satte sig att läsa Engelholms tidning i gungstolen framme vid bordet i folkrummet. På sommaren satt han ofta ute i trädgården och kunde samtidigt kolla vilka bilar som kom på vägen. I detta sammanhang kommer jag ihåg ett uttryck som vår prost Emanuel Diehl ofta använde: "En man med pipa i munnen kan ej göra något ont". Vår prost var själv rökare.

Far var alltid road av att åka till "kalas" hos någon av släktingarna eller att ha bjudningar hemma. Som barn minns jag hur vi kunde möblera om inför bjudningar hemma. Sängkammarmöblerna flyttades in i folkrummet så blev det ett extra rum.

När far fyllde 50 år var det släktbjudning på Bäckagård i Åstorp med många gäster. Fotot här intill är från den 16 aug. 1944 då mor fyllde 60 år.

Nästan varje kväll satte sig far vid skrivbordet och bokförde inkomster och utgifter. Han gjorde även noggranna anteckningar om väder och vind samt vilka arbeten som utförts under dagen.

Att röka pipa var tydligen ej så farligt som cigaretter. Far hade rökt pipa så länge jag minns och han blev 89 år gammal. Han sitter här med sin pipa på en bänk ute i skogen vid Vrams Gunnarstorp under en bilresa. Far är här 85 år gammal.

Under min mors svåra sjukdom skötte far både henne och hushållet, ett otroligt uppoffrande arbete. Efter mors död fortsatte han ytterligare 15 år med hushållsarbetet. Han fick hjälp någon gång av en hemsyster eller av moster Bertha.

I mitten av augusti 1975 blev far sjuk och kom in till lasarettet i Ängelholm där han avled den 24 augusti, 89 år gammal. Alla i fars släkt blev gamla. Äldst blev hans faster Johanna Braun, som blev hela 95 år gammal.

Min bror Kjell

Kjell var lite klen under sina första levnadsår. Mor kallade det för växevärk då han kände värk i musklerna. Ett annat ord för denna åkomma var "skaver". Ute i bygderna fanns det på denna tid kloka gummor eller kloka gubbar. En sommardag i slutet av 1920-talet minns jag att mor, Kjell och jag gick till en sådan "skäverkärning" ej långt hemma ifrån. Var huset eller gården låg kommer jag ej ihåg, minns bara att det var en vattendamm strax innan vi kom fram och att det var en port in till gården. Något piggare blev kanske Kjell efter detta besök, men en tid längre fram åkte far och mor med Kjell till en annan gumma på annan ort. Vad gjorde dessa kloka gummor, var det rent båg eller kände dom till något botemedel? När vi frågade Kjell efter besöket, talade han om att hon satte nålar in i kroppen på olika ställen och så rekommenderade hon örtmedicin. Hur det nu var med allt detta så kryade Kjell på sig och kände aldrig mer någon "växevärk".

Innan mor gifte sig hade hon, efter kontorsanställningar, utbildat sig till sömmerska och sytt kläder till flera Åstorpsbor. Sömnaden kom väl till pass hemma och mor sydde alla våra kläder. Minns ännu hur glad jag blev när mor hade sytt om en gammal kappa till två rockar åt mig och Kjell. "Trodde aldrig att mor kunde sy så fina rockar" var mitt utlåtande.

Till skillnad mot dagens Sverige, var det aldrig tal om några dyrare leksaker till oss, men jag tror ändå att vi var väl lottade. Vi hade fått en cykelhäst som vi kunde cykla runt på inne i folkkrummet. Vi fick även en bygglåda med träklotsar försedd med två hål. I dessa hål sattes träpinnar och sedan kunde vi "mura" upp hela hus.

Kjell växte upp och blev en livlig filur som tog lätt på det mesta och därtill kunde han vara väldigt retlig. En gång hade han retat mig mer än vanligt och jag råkade slå till honom med något redskap, tyvärr tog det över näsroten och han blödde ymnigt. När mor frågade hur jag kunde göra något sådant, svarade jag att han hade varit förarglig. Något sådant hände ej mera men Kjell hade ett märke på näsroten under flera år.

Vi lämnar nu barnåren och går några år fram i tiden. Kjell och jag var hemma på Humlegården och arbetade med lantbruket. Jag gick på Önnestads lantmannaskola 1935-36 och Kjell något år senare. Det var nog ganska stor skillnad på oss bröder. Jag var mer allvarligt lagd och mer noggrann. Kjell mer gladlynt och tog allt mer från den glada sidan.

Jag avundades Kjell därför att han hade ett så lätthanterligt hår, som därtill låg i vågor. Jag hade ett "koslick" som gjorde att håret stretade ut. Vi var båda med i Ausås ungdomskrets. I regel var det på onsdagskvällarna. Vi träffades i församlingshemmet. Vår kyrkoherde Emanuel Diehl var den verkliga ungdomsledaren.

Efter lantmannaskolan gick Kjell assistentkurs och fick anställning som kontrollassistent i Tygelsjö. Där träffade han Anna-Britta Jönsson när han var lantbrukselev nere på Söderslätt.

Så blev det stort bröllop i slutet av 1940-talet. Här har familjen samlats under äreporten på Greviedal. Så småningom kom de båda pågarna Jan-Anders och Karl-Erik. Kjell drabbades av cancer och dog den 5 januari 1972.

Barnen om författaren Kaj Svensson

Kaj Svensson, vår far, föddes på gården Humlarp i Ausås den 2 augusti 1915. Han var son till Karl Svensson och hans hustru Betty. Så småningom skulle han få två yngre bröder, Kjell och Bo. Kaj hade, som det hette, läshuvud och hans lärare menade att han nog borde få fortsätta i realskola efter folkskolan. Den lilla gården kunde dock inte bära några sådana utgifter och fortsatta studier fick han slå ur hågen.

I vuxen ålder och efter militärtjänst, kunde han dock utbildas sig till kontrollassistent och 1945 gifte han sig med Iris Bruce från Torekov och blev ganska snart överkontrollassistent och chef för kontrollverksamheten i Malmöhus län, så småningom i hela Skåne.

Vår far drevs av stor nyfikenhet, en ständig längtan efter kunskap och efter att utveckla sin förmåga på många olika områden. Han läste mycket, han skrev, målade, fotograferade och

han längtade ut i världen. Vi barn fick tidigt se hela Sverige och större delen av Europa i resor med Volkswagen och tält.

Att dokumentera var viktigt för honom och han skrev dagbok varje dag under hela sitt liv, vilket gjorde det möjligt för honom att sent i livet sammanställa sina minnen från sin barndom och sin uppväxt på gården Humlarp och i Ausås. Även om han hela livet och ända till sin död drevs av nyfikenhet och intresse för det nya och icke kända, var han samtidigt mycket starkt fäst vid sin barndoms- och ungdoms Humlarp och Ausås. Förutom denna bok hann han bl a skriva ett stort manuskript om sin uppväxt under trettioalet.

Kaj Svensson blev 87 år gammal. De sista åren drabbades han av starr, vilket inte hindrade honom att, med ansiktet tätt intill pappret, fortsätta skriva om sin barndom och om sin hembygd. Vi, hans barn, minns nog ändå starkast vår far i den trädgård som på ålderdomen skänkte honom sådan glädje, på knä med planteringsspade och omgiven av de vackraste dahlior.

Elisabeth Bennet Ingemar Svensson

Humlegården, Kaj Svenssons barndomshem, övertogs efter faderns frånfälle av brodern Bo. Han drev brukningsenheten fram till sin död 1980.